

การคุมกำเนิดถูกยกให้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของภรรยา แต่ภรรยาขาดอิสระในการตัดสินใจในการเลือกการคุมกำเนิดด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะอำนาจและสิทธิที่เหนือกว่าของสามี ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายในเรื่องการคุมกำเนิด มีสาเหตุเนื่องมาจากการขาดกลยุทธ์ในการเสริมสร้างพลังอำนาจในหญิงและชาย การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุมกำเนิดของสามีและเทคนิคการเจรจาต่อรองของภรรยา ในสามีและภรรยาที่อาศัยอยู่ในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกตำบล 2 แห่ง จัดเป็นกลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม ในแต่ละตำบลเลือกคู่สามีและภรรยาแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด 40 คู่ โดยมีคะแนนความตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุมกำเนิดของสามี อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง จัดคู่สามีและภรรยาเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้วิธีการจับคู่ตามระดับคะแนนความตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบในการคุมกำเนิดของสามี สามีและภรรยาในกลุ่มทดลองได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจตามโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นรายกลุ่ม ๆ ละ 5 คู่ จำนวน 4 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที ขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจเกี่ยวกับการคุมกำเนิด ประเมินคะแนนความตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุมกำเนิดของสามีและเทคนิคการเจรจาต่อรองของภรรยา ก่อนและหลังการทดลองโดยแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบค่าที ชนิด 2 กลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ผลการวิจัย มีดังนี้

1. สามีที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจมีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุมกำเนิดสูงกว่าก่อนได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
2. สามีที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจมีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุมกำเนิดสูงกว่าสามีที่ไม่ได้ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. ภรรยาที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจมีคะแนนเฉลี่ยเทคนิคการเจรจาต่อรองสูงกว่าก่อนได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
4. ภรรยาที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจมีคะแนนเฉลี่ยเทคนิคการเจรจาต่อรองสูงกว่าภรรยาที่ไม่ได้ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสามารถทำให้สามีเกิดความตระหนักในสิทธิและเกิดความรู้อยู่สักรับผิดต่อการคุมกำเนิดมากขึ้น และภรรยาสามารถใช้เทคนิคการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับการคุมกำเนิดได้ ดังนั้นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพสตรีควรนำโปรแกรมนี้ไปประยุกต์ใช้กับคู่สมรส เพื่อส่งเสริมสิทธิการคุมกำเนิด

Birth control is expected to be the duty and responsibility of women but women do not have full freedom on their birth control decision because of the influence of their husbands. Gender inequity in birth control has resulted from a lack of gender-sensitive strategies in empowering both men and women. This quasi-experimental study was conducted to investigate the effect of the empowerment program (EP) on husbands' awareness of contraceptive rights and responsibility (HACRR) and wives' negotiating techniques (WNT). A simple random sampling technique was employed selecting two tambons of Sanpathong district, Chiang Mai province, and assigning each tambon to either the experimental or the control group. Through a purposive sampling technique, 40 couples whose levels of HACRR were either low or medium, were recruited and assigned to the experimental or control group by matching the HACRR levels. The couples in the experimental group attended the EP, consisting of 4 sessions of 60-minute, each with 5 couples in each session whereas those in the control group obtained regular information on birth control. Pre-test and post-test scores of HACRR and WNT were measured using the questionnaires developed by the researchers. The scores were analyzed using 2 group dependent t-test, Repeated Measures Analysis of variance, and ANCOVA. The results indicated that:

1. The husbands attending the EP had the post-test HACRR scores higher than the pre-test HACRR scores ($p < .05$);
2. The husbands attending the EP had the HACRR scores higher than that of those who did not ($p < .05$);
3. The wives attending the EP had the post-test WNT scores higher than the pre-test WNT scores ($p < .001$); and
4. The wives attending the EP had the WNT scores higher than that of those who did not ($p < .001$).

Based on the results of this study, EP can enhance husbands' awareness of contraceptive rights and responsibilities and wives' negotiating techniques. It is recommended that women health care providers apply this EP to empower both husbands and wives to achieve gender equity in birth control issues.